

Psykologer i kommunene – årsverk og oppgaver

Først publisert: 25. september 2023

Siste faglige endring: 25. september 2023

Innhold

1. Bakgrunn	3
2. Årsverk	4
3. Oppgavefokus	9

Bakgrunn

Fra 1.1.2020 ble det lovpålagt for kommunene å knytte til seg psykologkompetanse innen helse- og omsorgstjenestene. Begrunnelsen for lovpålegget var blant annet at det var et tiltak for å hindre de til dels store geografiske variasjonene i kompetanse og kvalitet, samt at det kunne bidra til å styrke kompetansen innen psykisk helse- og rustjenester i kommunene.

Dette dokumentet viser utviklingen av psykologårsverk i kommunene og psykologenes oppgavefokus, basert på data innrapportert via KOSTRA (2020-2022) og på registerstatistikk (a-ordningen, 2015-2022).

Årsverk

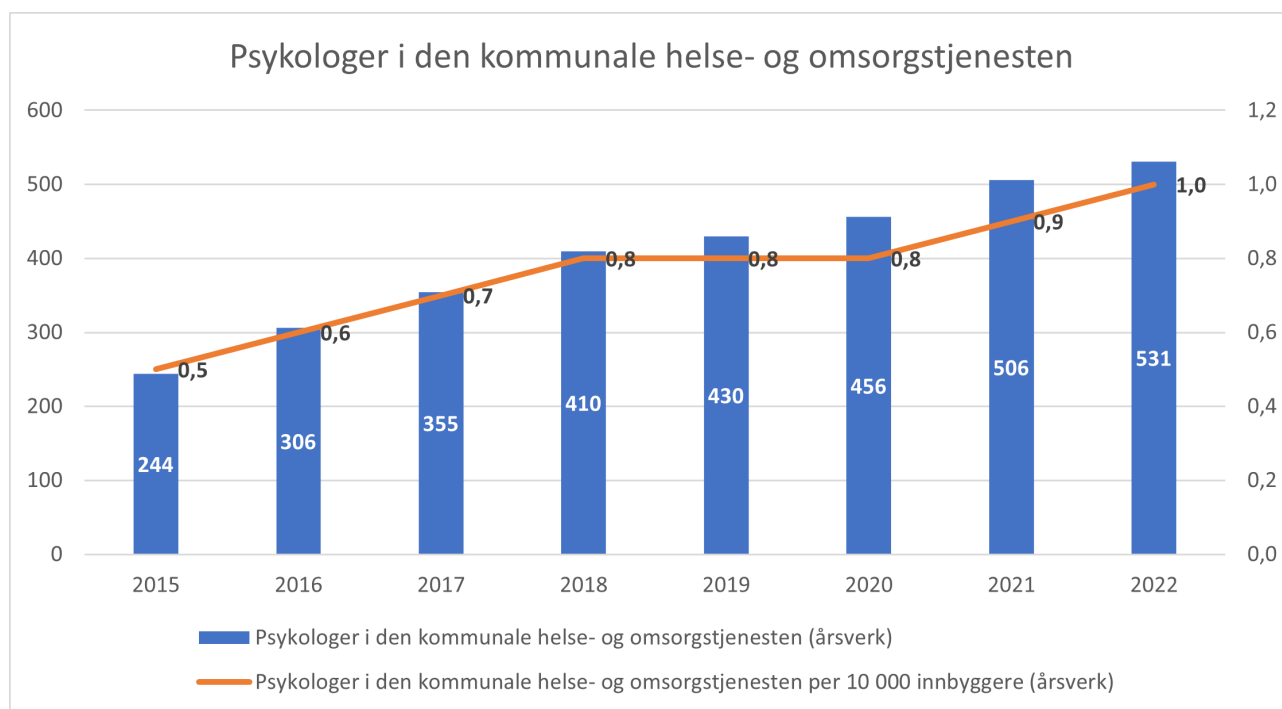
Vekst i antall årsverk psykologer, men fylkesvise forskjeller i dekningsgrad

Det har vært en vekst i antall psykologårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten i perioden 2020-2022. Veksten gjelder både totalt antall psykologer og psykologer per 10 000 innbyggere.

Tall fra den registerbaserte sysselsettingsstatistikken fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at antallet psykologårsverk i den kommunale helse- og omsorgssektoren har økt fra 244 i 2015 til 531 i 2022. Det er en økning på 117,6 prosent. Antallet har økt med 16,5 prosent fra 2020 til 2022.

Målt per 10 000 innbyggere har psykologårsverkene vokst fra 0,5 til 1,0 i perioden 2015 til 2022. Fra 2020 til 2022 har økningen vært fra 0,8 årsverk til 1,0 årsverk per 10 000 innbyggere.

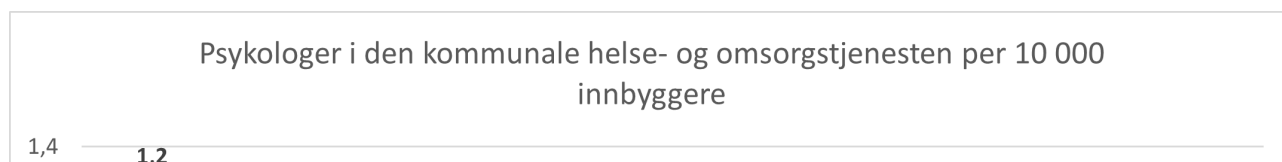
Psykologer i kommunene kan også være ansatt i andre tjenester enn i helse- og omsorg, slik som i sosialtjenesten. Mange steder har innbyggerne mulighet til å gå til privatpraktiserende psykolog i egen eller annen kommune. Innbyggerne kan også bli henvist til psykologspesialister med driftsavtale med helseforetak. [1]

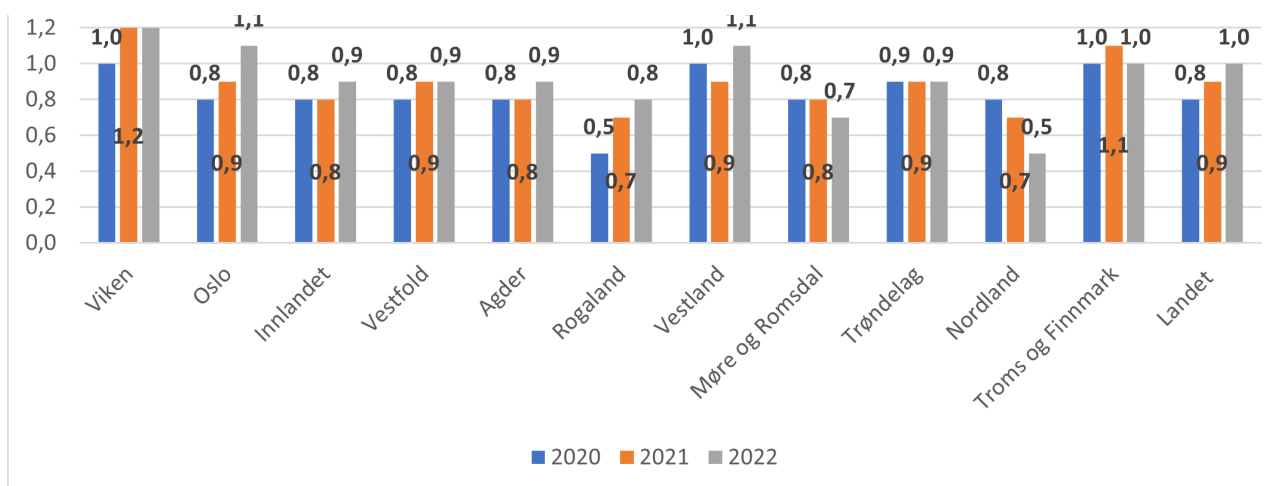

Figur 1: Utvikling i antall psykologer i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Landet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB), tabell 13533.

Viken hadde flest psykologårsverk per 10 000 innbyggere med 1,2 og Nordland lavest med 0,5 i 2022. Nordland har, som eneste fylke, hatt en reduksjon både fra 2020 til 2021 og fra 2021 til 2022.

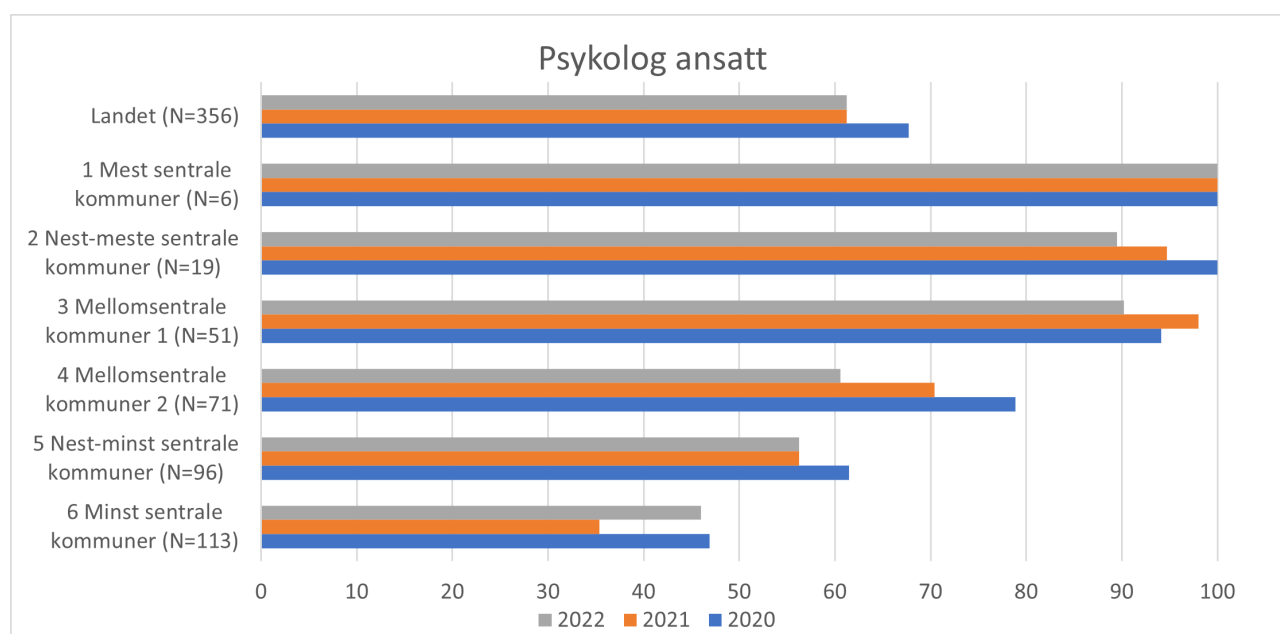
Figur 2: Utvikling i antall psykologer per 10 000 innbygger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Fylke og landet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB), tabell 13533.

Ingen endring i andel kommuner med ansatt psykolog fra 2021 til 2022

Om lag 6 av 10 kommuner har ansatt egen psykolog. Andelen er uendret fra 2021 til 2022, men er litt lavere enn i 2020.

Andelen kommuner som har ansatt egen psykolog avtar jo mindre sentral kommunen er. Mens alle de mest sentrale kommunene har ansatt egen psykolog så er andelen 46 prosent i de minst sentrale kommunene i 2022.

Figur 3: Andel kommuner med ansatt psykolog ut fra kommunesentralitet. 2020-2022.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

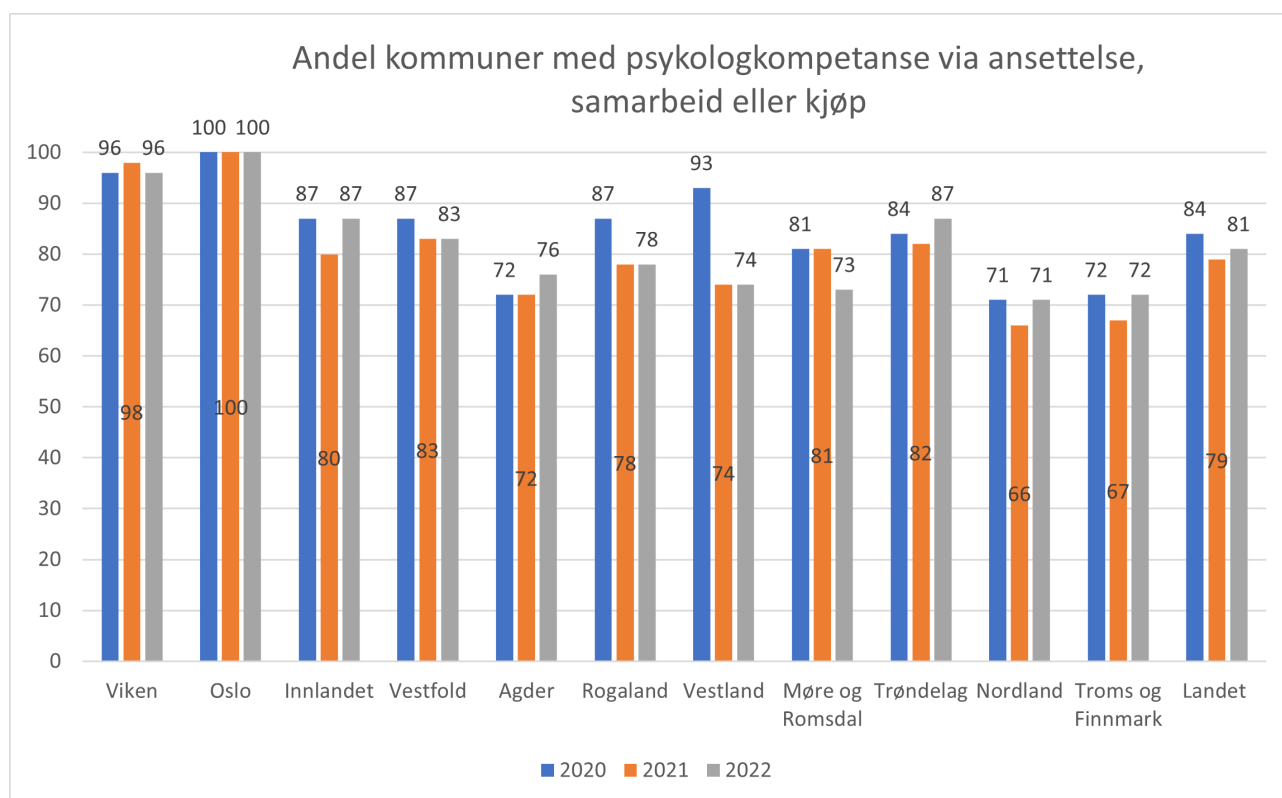
Av de 138 kommunene som ikke hadde ansatt psykolog i 2022 så hadde 46 prosent utlyst en psykologstilling det siste året. I 2020 og 2021 ble det utlyst en eller flere stillinger i henholdsvis 60 og 46 prosent av kommunene som ikke hadde ansatt psykolog.

Det var 29 kommuner som utlyst psykologstillinger både i 2020, 2021 og 2022.

Noe nedgang i andel kommuner med psykologkompetanse fra 2020 til 2022

Andelen kommuner med psykologkompetanse via ansettelse, samarbeid eller kjøp er noe lavere i 2022 enn i 2020.

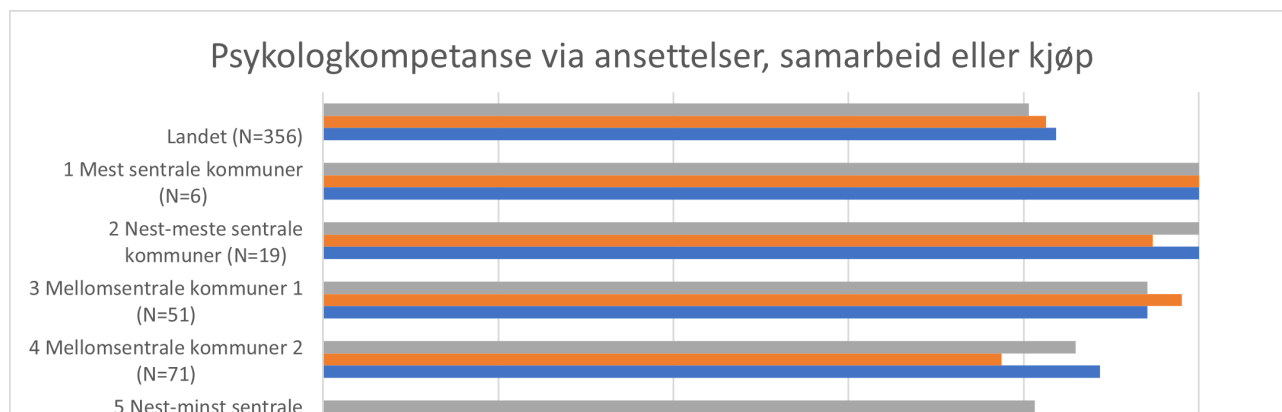
I 2020 hadde 84 prosent av kommunene ansatt psykologkompetanse. Året etter var andelen 79 prosent, mens den i 2022 har økt til 81 prosent. I hele perioden 2020-2022 er det kommuner i de to nordligste fylkene som har lavest andelen psykologkompetanse. Viken og Oslo har høyest andel kommuner med psykologkompetanse.

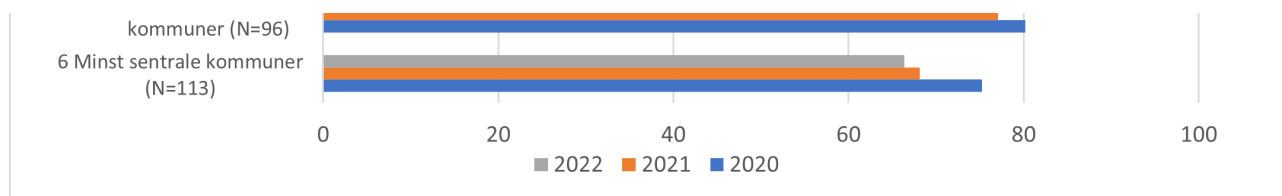

Figur 4: Andel kommuner med psykologkompetanse via ansettelse, samarbeid eller kjøp. Fylker og landet. 2020-2022.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB), tabell 13533.

Psykologkompetansen i kommunene er avtakende jo mindre sentral kommunene er.

Figur 5: Andel kommuner med psykologkompetanse via ansettelse, samarbeid eller kjøp ut fra kommunesentralitet. 2020-2022.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Kjøp av psykologkompetanse er ofte lokalisert utenfor kommunen

I om lag 4 av 10 kommuner som kjøpte psykologkompetanse var kompetansen lokalisert i kommunen.

Av kommuner som ikke hadde ansatt egen psykolog, men som kjøpte psykologtjenester i 2022, var kompetansen i 59 prosent av kommunene utelukkende lokalisert utenfor kommunen, 24 prosent utelukkende lokalisert i kommunen og 17 prosent lokalisert både i og utenfor kommunen.

Hovedvekten av kjøpt psykologkompetanse lokalisert utenfor kommunen ble gjort fra andre kommuner, mens kjøp av kompetanse lokalisert i kommunen like ofte ble gjort fra private som fra andre kommuner.

Nedgang i formalisert samarbeid mellom kommuner om psykologkompetanse

I overkant av 1 av 4 kommuner har et formalisert samarbeid med andre kommuner om psykologkompetanse. Det er uendret fra i 2021, men lavere enn i 2020.

Andelen kommuner som har ansatt egen psykolog, men som samtidig har et formalisert samarbeid med andre kommuner har i de to siste årene ligget på rundt 15 prosent. For kommuner ikke har ansatt egen psykolog og som har et formalisert samarbeid med andre kommuner har andelen ligget på 10 prosent de to siste årene.

Tabell 1: Andel kommuner som har et formalisert samarbeid med andre kommuner, totalt og andel ut fra om de har ansatt egen psykolog eller ikke. 2020-2022.

	Andel formalisert samarbeid med andre kommuner	Andel formalisert samarbeid som har ansatt egen psykolog	Andel formalisert samarbeid som ikke har ansatt egen psykolog
2020	34,3	21,3	12,9
2021	25,3	15,2	10,1
2022	25,3	14,9	10,4

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Fotnoter

[1] [Færre kommuner med psykologkompetanse innen helse og omsorg \(ssb.no\)](https://ssb.no/farre-kommuner-med-psykologkompetanse-innen-helse-og-omsorg)

Oppgavefokus

2 av 3 kommuner har psykologer som jobber med behandlings- og oppfølgingstilbud

I 71 prosent av kommunene var psykologenes oppgavefokus rettet mot helsefremmende og forebyggende arbeid og i 66 prosent mot behandlings- og oppfølgingstilbud.

I 173 kommuner jobber psykologene både med system- og samfunnsrettet arbeid, med veiledning/fagstøtte til personell/tjenester i kommunen, med helsefremmende- og forebyggende arbeid og med behandlings- og oppfølgingstilbud.

Tabell 2: Oppgavefokus hos psykologene i kommunene. Antall og andel kommuner uten Oslo. 2022.

	System- og samfunnsrettet arbeid	Veiledning/fagstøttet til personell/tjenester i kommunen	Helsefremmende- og forebyggende arbeid	Behandlings- og oppfølgingstilbud
Antall	220	276	252	235
Andel	62,0	77,7	71,0	66,2

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Psykologkompetansen benyttes til helsefremmende og forebyggende arbeid i alle 15 bydelene i Oslo. I alle utenom en bydel er psykologkompetansen rettet mot behandlings- og oppfølgingstilbud.

Tabell 3: Oppgavefokus hos psykologene i bydelene i Oslo. Antall og andel. 2022.

	System- og samfunnsrettet arbeid	Veiledning/fagstøttet til personell/tjenester i kommunen	Helsefremmende- og forebyggende arbeid	Behandlings- og oppfølgingstilbud
Antall	10	14	15	14
Andel	66,7	93,3	100	93,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

